

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ORLOVÁ – LUTYNĚ KE STUDÁNCE 1050, okres Karviná, 735 14, příspěv.org.

Škola s rozšířenou výukou přírodovědných předmětů

Tel./fax: 596511 789, 558 847 913, 731 074 472 e-mail: kestudance@kestud.cz www.kestud.cz IČO: 48004219

ŠKOLNÍ PROGRAM EVVO

Environmentální výchova v Základní škole Ke Studánce Orlová

Úvod

Školní program vyhodnocuje současný stav a možnosti Základní školy Ke Studánce Orlová v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO). Dokument navazuje na realizovanou SWOT analýzu, na jejímž základě byly identifikovány klíčové silné stránky školy, jako je podpora ze strany vedení, kvalitní materiální zázemí a aktivní zapojení EVVO koordinátora. K hlavním slabinám školy patří nedostatečná finanční podpora pro mimoškolní aktivity, nevyhovující venkovní prostředí školy a omezená ochota některých pedagogů zapojit se do aktivit nad rámec svých povinností. Příležitosti pro rozvoj EVVO zahrnují možnosti spolupráce s místními organizacemi, zapojení rodičů a grantové financování, přičemž jako hrozby byly označeny možná nestabilita financování, nízký zájem rodičů a žáků o environmentální aktivity a přetížení pedagogického sboru.

Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO byly navrženy s výhledem do roku 2029, přičemž cílem je systematické začleňování environmentálních principů do každodenního života školy. Součástí školního programu je rovněž roční plán EVVO, který zahrnuje aktivity jako adaptační kurzy, pobyty v přírodě, exkurze, projektové dny a tematické workshopy, přizpůsobené specifickým potřebám žáků 1. a 2. stupně základní školy. Plán podporuje organizační cíle, které podněcují ke zvýšení zapojení pedagogů, žáků a rodičů do školních a mimoškolních aktivit, k podpoře systematické a kontinuální kvality vzdělávacího procesu, ekologizaci provozu školy s důrazem na úsporu zdrojů, revitalizaci školní zahrady jako prostoru pro výuku i volný čas, a rozvoji spolupráce s externími partnery. Obsah programu a plánu vychází také ze společné kooperace mezi zaměstnanci školy, žáky a jejich rodiči, a nastavuje pravidla vzájemné spolupráce s úmyslem podpořit výchovně-vzdělávací cíle v oblasti EVVO. Výchovně-vzdělávací cíle jsou formulovány tak, aby rozvíjely vztah žáků k přírodě, podporovaly jejich schopnost kriticky zkoumat ekologické otázky a povzbuzovaly odpovědné jednání vůči životnímu prostředí prostřednictvím projektové a zážitkové pedagogiky, přímého kontaktu s přírodou, a zapojením komunitních sdružení a organizací.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ORLOVÁ – LUTYNĚ KE STUDÁNCE 1050, okres Karviná, 735 14, příspěv.org.

Škola s rozšířenou výukou přírodovědných předmětů

Tel./fax: 596511 789, 558 847 913, 731 074 472 e-mail: kestudance@kestud.cz www.kestud.cz IČO: 48004219

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název školy	Základní škola Orlová-Lutyně Ke Studánce 1050 okres Karviná
Adresa školy	Ke Studánce 1050 735014, Orlová-Lutyně
Právní forma	příspěvková organizace
IČO	48004219
IZO	600135888
Vedení školy	ředitel: Mgr. Robert Kaleta
Kontakt	telefon: 596 511 789
	e-mail: kestudance@kestud.cz kaleta@kestud.cz
	www stránky: www.kestud.cz
Koordinátor EVVO	Ing. Lenka Urbancová, Ph.D.
Telefon koordinátora EVVO	558 847 913; +420 777 087 844
E-mail koordinátora EVVO	urbancova@kestud.cz
Pedagogů celkem	35 pedagogických pracovníků
Zřizovatel	Město Orlová
Adresa zřizovatele	Osvobození 796, 735 14 Orlová-Lutyně
Kontakt na zřizovatele	telefon: 596 581 111, fax: 596 581 123 (333) e-mail: urad@muor.cz www stránky: www.mesto-orlova.cz

1 Charakteristika školy a okolí

Základní škola Ke Studánce je škola s dlouholetou tradicí na území města Orlové. Vzhledem k vývoji na pracovním trhu a za účelem zvýšení atraktivnosti v blízkém okolí se od školního roku 2014/2015 stala školou s rozšířenou výukou přírodovědných předmětů. Danému zaměření napomáhá i bezprostřední prostředí školy, které je obklopeno stromy a zelení. V blízkosti školy se také nachází park, lesy, studánka s pitnou vodou a rybníky, které patří do soustavy NATURA 2000. Škola se nachází na okraji, v klidné části města, kde převažuje zástavba rodinných domů a menších bytových domů. Základní školu Ke Studánce 1050 tak navštěvuje aktuálně 313 žáků. Celkem mají žáci k dispozici 36 učeben, přičemž 20 z nich jsou odborné učebny (moderní učebna chemie, fyziky, přírodopisu a zeměpisu, multimediální učebna apod.). Všechny třídy a odborné učebny jsou vybaveny dataprojektory a počítači s možností připojení k internetu a část disponuje interaktivními dotykovými tabulemi. Celkově žáci a učitelé používají více než 100 digitálních zařízení. Škola využívá okolní venkovní prostory a venkovní přírodovědnou učebnu k výuce přírodních věd, tělesné výchovy i napříč předměty.

Pedagogický sbor má celkem 35 pedagogických pracovníků (učitelů, vychovatelů školní družiny a asistentů pedagoga). Vedení školy svou personální politikou zajistilo pro své žáky jak na prvním stupni, tak i na druhém stupni 100 %ní aprobovanost svých pedagogů. Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik prevence, kariérový poradce, koordinátor ICT, koordinátor ŠVP, EVVO a projektový koordinátor, učitelé s kvalifikací pro poskytování podpůrných opatření žákům se SVP a speciální pedagog zajišťující výuku předmětu speciální pedagogické péče (PSPP).

Ve spolupráci se zřizovatelem byly vybudovány nové přírodovědné učebny, venkovní altán, proběhla rekonstrukce nádvorí, sprch a jiné. Dále s nadací ČEZ vznikla nová učebna fyziky, z projektů EU a MŠMT se vybavovaly učebny IT zařízeními. Zájem rodičů o aktivity školy je získáván pořádáním Dne otevřených dveří (Školákem hravě) a prezentováním různých dílčích projektů v rámci výuky (Tematický jarmark, Ukázková hodina s rodiči, Absolventské ukončení žáků devátých tříd a další). Spolupráce základní školy probíhá formou účasti na kulturních, sportovních a společenských akcích a vědomostních soutěžích, které jsou pořádány ostatními základními a středními školami v blízkém okolí. Od ledna roku 2024 bylo uzavřeno memorandum o spolupráci mezi Základní školou Ke Studánce a Přírodovědeckou fakultou Ostravské univerzity Ostrava, konkrétně katedrou ekologie a biologie. Osvědčená dlouhodobá spolupráce, která nabízí pestrý

výběr volnočasových aktivit pro žáky, je například s: Dům dětí a mládeže Orlová, Česká ornitologická společnost a ZOO Ostrava. Škola mimo jiné organizuje tradičně pestrou nabídku využití volného času dětí v podobě zájmových kroužků (např. sportovní či přírodovědný kroužek a další).

Základní škola Ke Studánce je organizací, která neustále pracuje na zlepšení dojmu prostřednictvím otevřené komunikace mezi školou, rodiči, zákonnými zástupci a žáky. Důležitou součástí vize školy je také podpora přírodovědného a technického vzdělávání a rozvíjející se práce s nadanými dětmi. Škola by ráda vytvořila další tradiční celoškolní akce pro děti, žáky, rodiče a veřejnost. Prioritou školy je mimo jiné zvyšování ekologických, environmentálních, přírodovědných dovedností a zařazování aktivizačních metod, kooperativního učení a badatelských činností do výuky.

1.1 Zpracování SWOT analýzy

SWOT analýza byla provedena jako součást hodnocení budoucího strategického plánování školy, do které byla zapojena většina členů pedagogického sboru a vedení školy. Aby byly shromážděny co nejpřesnější a nejrelevantnější informace, bylo nejdříve svoláno osobní setkání, na kterém byla všem zúčastněným kolegům vysvětlena metoda SWOT analýzy. Během setkání byl kladen důraz na pochopení cílů a přínosů analýzy, stejně jako na jednotlivé složky SWOT (silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby). V průběhu rozhovoru proběhla i otevřená diskuze, během které měli všichni možnost klást otázky a sdílet své počáteční názory a postřehy.

1.1.1 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• Dostatečný počet aprobovaných pedagogů a podpora vedení školy. • Dostatečné vybavení pomůckami a zařízení školy. • Použití interaktivních inovativních metod a literatury. • Individuální práce s žáky nad rámec vyučování – pravidelné kroužky (přírodovědný na 1. a 2.st., badatelský, zábavné logiky apod.). • Pravidelné využívání nové multimediální učebny, učebny v přírodě (altánu) a školní zahrady. • Pořádání: Sběrové akce (papír, baterie, elektroodpad), Den Země, tematické projektové dny a další. • Organizační schopnosti a aktivita koordinátora.	• Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušných gramotností (personální zajištění pedagogů a vedoucí kroužků, půlení hodin apod.). • Nedostatečné podmínky pro rozvoj příslušné gramotnosti v mimoškolních aktivitách (exkurze, tematické programy, dlouhodobé pobyty žáků, stáže vyučujících apod.). • Neochota vyučujících zapojovat se do akcí nad rámec povinností. • Vyšší spotřeba papíru; absence nádob na tříděný odpad; absence venkovního „měkkého sportoviště“. • Účast na soutěžích pro I. stupeň. • Nevyhovující venkovní prostředí školy. • Nepravidelnost ozdravných pobytů v přírodě.
Příležitosti	Hrozby
• Spolupráce s ostatními školami a organizacemi ve městě a kraji na úrovni EVVO (i se zahraničními). • Blízkost studánky, ptačí rezervace a rybníků. • Spolupráce a zapojení rodičů do EVVO. • Vzdělávací akce a workshopy konané přímo na půdě školy (pro veřejnost i pedagogy). • Využití grantů, projektů, dotací, darů apod. k zajištění nedostatečných aktivit. • Revitalizace a rozšíření školní zahrady. • Nové EVVO pomůcky a metody výuky.	• Nedostatek stabilní finanční podpory (popřípadě změna financování z MŠMT). • Nízký zájem ze strany žáků a rodičů o realizaci mimo výukových akcí pro žáky. • Přetíženost učitelů z důvodu přehnaného tlaku na změny a modernizaci výuky, práce s vyšším počtem integrovaných žáků ve třídách. • Možný nezájem žáků a rodičů o EVVO. • Odchod EVVO koordinátora.

1.1.2 Vyhodnocení SWOT analýzy

Z provedené analýzy vyplývají následující dílčí, ale i celkové výsledky, které poskytují relativně důkladný přehled o současné situaci školy v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Bylo identifikováno několik klíčových bodů, které budou zohledněny při dalším strategickém plánování.

- Mezi silné stránky školy spatřuje pedagogický sbor včetně vedení školy dostatečný počet aprobovaných a schopných pedagogů pro úspěšné provádění vzdělávacích aktivit. Členové sboru také cítí podporu ze strany vedení školy. Rovněž většina dotazovaných uvedla, že je škola dobře vybavena potřebnými pomůckami a technickým zařízením, což umožňuje využívat moderní a interaktivní metody výuky. Neméně důležitou silnou stránkou je také individuální práce s žáky nad rámec vyučování prostřednictvím kroužků. Významným kladem je i existence multimediální učebny a školní zahrady, které podporují praktickou a zážitkovou výuku.
- Na druhé straně SWOT analýza poukázala na slabé stránky organizace. Jedním z nejvýznamnějších problémů je nedostatek stabilní finanční podpory, což omezuje možnosti pro dlouhodobé plánování a realizaci mimoškolních aktivit. Neochota některých učitelů zapojovat se do akcí nad rámec svých povinností představuje další zásadní překážku. Nedostatečné podmínky pro třídění odpadu a nevyhovující venkovní prostředí školy dále komplikují plné využití potenciálu školy pro environmentální výchovu. Nepravidelnost ozdravných pobytů v přírodě také omezuje možnosti žáků pro získání praktických zkušeností a dovedností.
- Analýza dále odhalila i příležitosti, které by mohly pomoci překonat slabiny. Zásadním bodem je navázání dlouhodobé spolupráce s ostatními školami a organizacemi, včetně zahraničních, jelikož ta nabídne možnost sdílení zkušeností, dobré praxe a rozšíření kontaktů. Vzdělávací akce, přednášky a workshopy pořádané přímo na škole mohou zvýšit povědomí o ekologii a zapojit širší komunitu včetně rodičů. Pro výše uvedené je důležité získání a využití grantů a dotací, které by mohly poskytnout potřebnou finanční podporu pro rozvoj EVVO aktivit.
- Mezi hrozby, které mohou negativně ovlivnit úspěšnost environmentální výchovy a osvěty, je nejvýraznější nedostatek nebo změna stabilní finanční podpory

z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) a dotčené obce. Nízký zájem žáků a rodičů o mimoškolní aktivity také představuje riziko, které může omezit účinnost i kontinuitu EVVO programů. Přetížení učitelů v důsledku tlaku na modernizaci výuky a práce s integrovanými žáky ve třídách dále zvyšuje riziko neochoty zapojovat se do dalších aktivit.

Obecně SWOT analýza ukazuje, že Základní škola Ke Studánce v Orlové má solidní základ pro úspěšné rozvíjení environmentálních a ekologických aktivit díky podpoře vedení, aktivnímu EVVO koordinátorovi a dobrému materiálnímu zajištění. Nicméně existují významné výzvy, které je třeba intenzivně řešit, zejména v oblasti motivace učitelů, stabilizace finanční podpory a překonávání přetížení pracovníků. Využití příležitostí, jako je spolupráce s externími organizacemi a získávání grantů, může pomoci tyto výzvy zmírnit. Je však nezbytné se aktivně zabývat hrozbami, které by mohly ohrozit dlouhodobou udržitelnost EVVO aktivit ve škole.

2 Vize školy v oblasti EVVO

Základní škola Ke Studánce Orlová je městská škola s rozšířenou výukou přírodovědných předmětů. Její profilace tedy směřuje k modernímu vzdělávání, kde environmentální výchova vzdělávání a osvěta bude tvořit základní pilíř vzdělávacího programu. Hlavním cílem je vést žáky k odpovědnosti za své jednání ve vztahu k přírodě, podpořit jejich povědomí o udržitelném rozvoji a vychovávat generaci, která chápe důležitost ochrany životního prostředí. Prání vedení školy je, aby ZŠ byla místem, kde se propojují moderní vzdělávací trendy, kvalitní výuka a podpora žáků s potřebou vychovat generaci aktivních a zodpovědných občanů. Vize do následujících let zahrnuje tudíž neustálou modernizaci školy, intenzivní podporu digitálních dovedností a individualizovaný přístup ke každému žákovi (poskytování podpory těm, kteří potřebují pomoc, ať už kvůli speciálním vzdělávacím potřebám nebo mimořádnému nadání). Rovněž je usilováno o posílení vztahů mezi školou, rodiči a širší komunitou. Prostřednictvím společných projektů, akcí a otevřené komunikace je snaha o vytvoření silného partnerství. Klíčem k naplnění výše uvedeného bude úsilí vedení školy o změny a zlepšení, které přesvědčí a zapojí všechny zainteresované strany a zajistí potřebné finanční prostředky.

3 Výchova a vzdělávání

Výchovně vzdělávací cíle a výstupy byly v dokumentu zpracovány jak pro první, tak i pro druhý stupeň vzdělávání základní školy.

3.1 Vnímavost

Oblast rozvíjí především zprostředkování přímého kontaktu s přírodou a lidmi a citlivým vedením reflexe prožitků. Ve škole lze využít různé metody učení venku, smyslové aktivity, zážitkové hry, diskuze s lidmi mimo školu, kteří nesou osobní příběh apod. K rozvoji vnímavosti přispívá i zapojení badatelské práce, týmové práce a rozvoj sociálních dovedností a komunikačních technik.

Dlouhodobý cíl:

VV 1. ŽÁK PROJEVUJE ZÁJEM DOZVĚDĚT SE VÍCE O PŘÍRODĚ A LIDECH

Očekávané výstupy pro první stupeň:

- VV 1.1. Pozoruje a všímá si různých rostlin, zvířat a jevů přímo v přírodě nebo zprostředkovaně (např. skrze příběhy, obrazy). Díky získaným informacím nebo zkušenosti prohlubuje zájem o přírodu ve svém nejbližším i vzdálenějším okolí.
- VV 1.2. Pozoruje a všímá si různých lidí, registruje, že lidé jsou si zároveň podobní a zároveň různí. Prohlubuje zájem o lidi ve svém nejbližším i vzdálenějším okolí.

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

- VV 1.3. Vnímá a oceňuje rozmanitost přírodních jevů, rostlin, zvířat, krajiny a zajímá se o jejich roli a funkci. Všímá si změn v přírodě a vztahů mezi přírodou a lidmi.

Dlouhodobý cíl:

VV 2. ŽÁK JE V KONTAKTU S PŘÍRODOU A LIDMI

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

- VV 2.1. Vyhledává kontakt s přírodou. Zvažuje, jak se chovat, aby svým kontaktem přírodu nepoškozoval. Je si vědom svých limitů při kontaktu s přírodou.
- VV 2.2. Zvažuje, jak se chovat, aby setkání byla přínosem pro všechny zúčastněné. Naslouchá potřebám svým i potřebám druhých. Snaží se porozumět svým případným obavám.

Dlouhodobý cíl:

VV 3. ŽÁK ROZVÍJÍ CITLIVOST K PŘÍRODĚ A EMPATII K LIDEM

Očekávané výstupy pro první stupeň:

VV 3.1. Vnímá přírodu všemi smysly. Všimá si proměn přírody. Uvědomuje si pocity, které v přírodě zažívá.

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

VV 3.2. Všimá si, že i ostatní organismy mají řadu podobných potřeb jako člověk a své způsoby, jak je naplňují. Vyhledává takový kontakt s přírodou, který mu přináší pozitivní pocity a který přírodě zároveň neškodí.

Prostředky:

Pozorování fauny, flóry a přírodních jevů nejen v rámci školní zahrady, ale i v rámci vycházek do místních přírodních a člověkem uměle vytvořených ekosystémů jako jsou lesy, rybníky, parky. Práce s lupou, mikroskopem a s modely přírodnin. Vedení terénních zápisníků a badatelských deníků. Promítání dobových, historických a současných fotografií, sledování dokumentárních filmů. Tvorba koláží, obrázků nebo projektů, které zobrazují jejich rodiny, přátele a komunity. Diskuze o kulturní rozmanitosti a společných rysech lidí. Výukové projekty různých tematických zaměření, včetně exkurzí, výprav, výletů a školy v přírodě. Výsadba stromů, péče o školní zahradu, úklid přírody a smyslové procházky.

3.2 Vztah k místu

Oblast je zaměřena na poznávání různých souvislostí místa (exkurze, projekty spojené s místem), ale i budování zážitků (smyslové, zážitkové hry a akce spojené s údržbou místa). Součástí je tematická výuka zaměřená na region a místní lokalitu. Samostatnou metodou je také Interpretace místního přírodního a kulturního dědictví využívaná např. v budování expozic v muzeích, naučných stezek a při tvorbě questingu či geocachingu.

Dlouhodobý cíl:

VV 4. ŽÁK ROZVÍJÍ SOUNÁLEŽITOST S MÍSTEM

Očekávané výstupy pro první i druhý stupeň:

- VV 4.1. Vyjadřuje svůj osobní vztah k místu a uvažuje, jaké vlivy a důsledky má kladný nebo záporný vztah k místu. Zaujímá stanovisko k hodnotám místa i jeho problémům. Oceňuje důležitost mít v životě svoje osobní místo.

Dlouhodobý cíl:

- VV 5. ŽÁK ROZVÍJÍ POROZUMĚNÍ MÍSTU

Očekávané výstupy pro první stupeň:

- VV 5.1. Objevuje, poznává a zkoumá přírodní a společenské znaky místa. Uvědomuje si vliv charakteru místa na život lidí.
- VV 5.2. Všímá si, čím je místo jiné než ostatní místa.
- VV 5.3. Všímá si, co a jak lze na různých místech interpretovat. Vyhledává z různých zdrojů informace, které může využít při popisu významu místa.

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

- VV 5.4. Posuzuje a vyjádří, v čem je místo jedinečné, zkoumá vlivy, které tuto jedinečnost ohrožují nebo podporují. Uvědomuje si potřebu místo chránit, vyhodnocuje možné důsledky chování lidí na zachování jedinečnosti místa.
- VV 5.5. Na základě svých osobních zkušeností a zjištěných informací formuluje, čím je dané místo jedinečné (konkrétní interpretační sdělení).

Prostředky:

Rekognoskace místních přírodních, historických a kulturních poměrů vybrané lokality, popřípadě osobního místa. Následná prezentace a diskuze o kladných a záporných ukazatelích. Skupinová nebo i individuální tvorba projektů. Zapojení žáků do komunitních aktivit, jako je úklid veřejného prostranství, spolupráce s MŠ a dalšími organizacemi, výsadba zeleně nebo pomoc při různých opravách. Setkání s místními odborníky s možností diskuze a dalšího vzdělávání. Účast na workshopech, seminářích a žakovském parlamentu. Spoluúčast na plánování a realizaci ekoprojektů. Terénní exkurze s využitím digitálních technologií. Projektová výuka a zážitková pedagogika.

3.3 Systémy a děje

Do této oblasti spadá tematická výuka orientovaná na jeden z principů (např. změna a vývoj, či úžeji evoluce a adaptabilita). Oblast má znalostní charakter a doporučuje se pracovat metodami aktivního učení, věnovat čas přímému pozorování přírody, bádání a terénní práci. U sekundárních zdrojů pak využívat metody spojené s rozvojem kritického myšlení. K pochopení komplexnosti systémů mohou pomoci různé hry, např. simulační, ekohry apod.

Dlouhodobý cíl:

VV 6. ŽÁK ROZUMÍ VZÁJEMNÉ PROPOJENOSTI A ZÁVISLOSTI

Očekávané výstupy pro první stupeň:

- VV 6.1. Prozkoumá a na základě toho popíše jednoduché příklady závislosti jednotlivých organismů, včetně člověka, na prostředí. Na základě vlastní zkušenosti z péče o živý organismus nebo jeho dlouhodobého pozorování popíše jeho potřeby.
- VV 6.2. Na základě vlastního zkoumání či pozorování objevuje a vysvětlí příklady soužití a vazeb mezi organismy navzájem, dále i s neživými složkami prostředí (konkrétní vzájemně prospěšné či jednostranně výhodné vazby, potravní řetězce a sítě mezi konkrétními organismy).
- VV 6.3. Uvede příklady přírodních zdrojů. Vysvětlí, jak je efektivně využívat a šetřit s nimi. Na základě vlastní či zprostředkované zkušenosti uvede příklad výrazného poškozování prostředí lidmi a důsledky tohoto poškození.

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

- VV 6.4. Porovná potřeby živých organismů (včetně psychických potřeb) a vysvětlí, jakým způsobem jsou v prostředí uspokojovány. Na příkladech popíše a vysvětlí, jak jednotlivé organismy, včetně člověka, ovlivňují své prostředí a jak prostředí ovlivňuje je.
- VV 6.5. Vhodnými příklady doloží typické formy provázanosti mezi organismy navzájem a mezi organismy a neživými složkami prostředí (různé typy soužití organismů, typy potravních řetězců, provázanost tokem materiálů, energie a informací mezi organismy...). Na příkladech vysvětlí důsledky zásahů do těchto vazeb.

- VV 6.6. Porovná obnovitelné a neobnovitelné zdroje, možnosti jejich využití a dopady jejich využívání na životní prostředí. Uvede významné příklady znečištění, jejich dopady na prostředí a organismy. Porovnává různé možnosti, jak předcházet nebo snižovat znečištění (např. snižování materiálové a energetické náročnosti, zvyšování životnosti výrobků, likvidace znečištění).

Dlouhodobý cíl:

- VV 7. ŽÁK ROZUMÍ VÝZNAMU ROZMANITOSTI

Očekávané výstupy pro první stupeň:

- VV 7.1. Uvede konkrétní příklady rozmanitosti přírody. Pojmenuje a charakterizuje jednotlivá společenstva a porovná je z hlediska jejich biologické rozmanitosti.

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

- VV 7.2. Na příkladech vysvětlí důležitost rozmanitosti v přírodě pro fungování přírodních systémů i pro člověka. Uvede příklady snížení či ohrožení biodiverzity a možnosti i způsoby její ochrany.

Dlouhodobý cíl:

- VV 8. ŽÁK ROZUMÍ ZMĚNÁM I VÝVOJI

Očekávané výstupy pro první stupeň:

- VV 8.1. Uvede příklady významných změn přírody a krajiny způsobených člověkem.

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

- VV 8.2. Na příkladech doloží, jak se měnilo využívání a stav krajiny v určitém regionu v průběhu historie, a jak se tento vývoj projevuje na současném stavu přírody a společnosti.

Prostředky:

Pěstování rostlin ve třídě či školní zahradě, popřípadě chov drobných zvířat. Vedení záznamů o růstu a vývoji organismů, včetně reflexe jejich potřeb. Krmení ptáků, sledování hmyzu, založení broukoviště, hmyzích domečků, domečků pro škvory a jiné v školní zahradě. Ekosystémové a simulační hry, energetické projekty a analýza globálních problémů lidstva. Průzkum lokální

biodiverzity stanovišť a diskuze o ochraně biotopů, ekosystémů a konkrétních ohrožených druhů. Projektové vyučování – sledování krajinného rázu, změn v krajině a tvorba jednoduchých map. Exkurze do urbanizované, industrializované a přírodě blízké krajiny. Využívání dokumentárních filmů, virtuálních exkurzí a interaktivních aplikací.

3.4 Badatelské dovednosti

Oblast je úzce spjata s chápáním a porozuměním světa, přírodě i lidské společnosti. Rozvíjí strategii, díky níž mohou žáci své okolí sami aktivně zkoumat, ale také interpretovat jiné výzkumy, kriticky přemýšlet nad věrohodností informací, zdrojů a výzkumných metod a nad platností a omezením zjištěných výsledků a závěrů.

Dlouhodobý cíl:

VV 9. ŽÁK KLADE OTÁZKY

Očekávané výstupy pro první stupeň:

VV 9.1. Formuluje jednoduché otázky vztahující se k vybranému tématu.

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

VV 9.2. Formuluje otázky vztahující se k hlubšímu porozumění vybraného tématu. Vědomě pracuje s různými typy otázek.

Dlouhodobý cíl:

VV 10. ŽÁK PRACUJE S INFORMACEMI

Očekávané výstupy pro první stupeň:

VV 10.1. Vybírá informace, které považuje k danému tématu za podstatné. Uvědomuje si, že existují různě věrohodné zdroje informací.

VV 10.2. Zjištěné informace uspořádá a shrne.

VV 10.3.

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

- VV 10.4. Při získávání informací kombinuje alespoň dva různé zdroje. Posuzuje věrohodnost informací. Rozlišuje informace na názory a fakta.
- VV 10.5. Zjištěné informace vhodným způsobem (na základě daných kritérií) uspořádá, shrne a okomentuje. U převzatých informací uvede zdroj.

Dlouhodobý cíl:

- VV 11. ŽÁK REALIZUJE VLASTNÍ VÝZKUM

Očekávané výstupy pro oba stupně vzdělávání:

- VV 11.1. Vybere z nabídky nebo formuluje výzkumnou otázku, která souvisí s tématem. Formuluje předpokládaný výsledek výzkumu, který vychází z výzkumné otázky a je vyjádřený oznamovací větou.
- VV 11.2. Spolupracuje na vymýšlení metodického postupu zvoleného výzkumu. Vybírá si prostředky (pomůcky, zdroje informací), které jsou pro výzkum vhodné. Postupuje podle plánované metodiky výzkumu.
- VV 11.3. Zjištěná data uspořádá a shrne. Výsledky vztáhne k výzkumné otázce a hypotéze. Výsledky výzkumu prezentuje.

Prostředky:

Aktivní diskuse, hry na otázky a odpovědi, práce s příběhy a obrázky. Skupinová práce s odbornými texty a populačně naučnou literaturou, včetně kritické reflexe textů a dokumentů (například tvorba myšlenkových map). Všeobecně práce s více zdroji a jejich srovnávání. Praktická práce, projektová a zážitková pedagogika v podobě projektových dnů tematicky EVVO zaměřených (Den Země, Den Mrkve, Jablíčkohraní apod.). Badatelsky orientovaná výuka, výzkumné práce a výuka venku.

3.5 Přípravenost jednat

Cíl této oblasti se přímo vztahuje k odpovědnému jednání k přírodě a lidem. Rozvíjí se nejlépe při řešení reálných, sociálních či environmentálních problémů, proto vhodnou formou metody výuky je projektová výuka, která je založená na společném řešení konkrétních problémů.

Dlouhodobý cíl:

VV 12. ŽÁK ROZKRÝVÁ OSOBNÍ POSTOJE VEDOUcí K ODPOVĚDNÉMU JEDNÁNÍ

Očekávané výstupy pro první stupeň:

VV 12.1. Posuzuje dopady vlastního chování na přírodu a společnost.

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

VV 12.2. Vyhodnocuje silná a slabá místa ve svém jednání vůči společnosti a přírodě. Navrhuje možnosti, jak toto jednání zkvalitnit.

VV 12.3. Oceňuje snahy lidí pozitivně ovlivnit svoje okolí. Vyhodnocuje, jak se může on sám co nejúčinněji zapojit.

Dlouhodobý cíl:

VV 13. ŽÁK AKTIVNĚ A PROMYŠLENĚ JEDNÁ

Očekávané výstupy pro první stupeň:

VV 13.1. Vybere z běžných každodenních činností ty, při kterých může svým chováním snížit jejich dopad na životní prostředí. Konkrétní opatření uskuteční.

Očekávané výstupy pro druhý stupeň:

VV 13.2. Používá dlouhodobě některé základní postupy šetrného nakládání se zdroji (předcházení vzniku odpadu, úspory vody a energie, odpovědné nakupování apod.). Vysvětlí důvody, proč tato opatření provádí.

Prostředky:

Tvorba ekologického desatera školy, třídění odpadu, projektový den „Den bez aut“ a spoluúčast na akci „Uklidme Česko“. V seminářích přírodních věd se žáci mohou naučit používat SWOT analýzu,

hrát interaktivní hry nebo simulace, ve kterých musí rozhodovat o konkrétních problémech týkajících se životního prostředí (např. rozhodování o ochraně lesů, plýtvání potravinami). Praktické aktivity napříč oběma stupni jako šetření vodou, používání znovupoužitelných lahví a tvorba ekologického kalendáře. Návštěvy ekologických center, založení ekotýmu školy účast na soutěžích (např. ENVOfilm).

4 Organizace a provoz

Základní škola Ke Studánce by chtěla i nadále pokračovat směrem moderního, smysluplného a plnohodnotného vzdělávání svých žáků a pedagogů. Spoluvytváření lepší budoucnosti svých absolventů a města Orlová je prioritou, které by škola chtěla docílit následujícími body:

- zvyšování kvality vzdělávacího procesu použitím aktivizačních metod výuky, kooperativního vyučování a zapojením praktických aktivit s efektivním využitím odborných učeben a digitálních pomůcek,
- udržování školy v provozuschopnosti, pečování o estetický vzhled posílením její modernizace a rekonstrukce,
- sledování demografického vývoje vzhledem ke kapacitě školy,
- inovativní spolupracující tým,
- být i nadále školou s rozšířenou výukou přírodovědných předmětů a aktivní zapojení EVVO koordinátora,
- udržování tradic a zároveň zapojení se do nových projektů,
- přispění k vytvoření si hlubokého vztahu k městu a regionu, v němž žáci žijí,
- zkvalitnění spolupráce s rodiči, veřejností a ostatními školami na principech partnerství,
- ekologizace provozu základní školy,
- DVPP s EVVO naplní napříč pedagogickým sborem.

4.1 Organizace výuky

Dlouhodobý cíl:

- OP 1. Zvýšení zapojení pedagogů, žáků, rodičů do školních a mimoškolních aktivit. Podpora systematické a kontinuální kvality vzdělávacího procesu.

Popis: Zvýšit aktivitu učitelů nad rámec povinností, motivovat žáky a rodiče k účasti na akcích. Prostřednictvím zavádění moderních pedagogických přístupů zajistit potřebnou kvalitu edukační činnosti.

Prostředky a opatření:

- OP 1.1. Motivační setkání s pedagogy a sdílení úspěchů a dobré praxe mezi kolegy.
- OP 1.2. Rozvoj inovativních forem výuky, implementace efektivních metod hodnocení a sebehodnocení.
- OP 1.3. Semináře zaměřené na školní, mimoškolní činnosti + realizace společných projektů.
- OP 1.4. Otevřené dny a exkurze.
- OP 1.5. Zapojení místní komunity při realizaci aktivit.
- OP 1.6. Zavedení bonusového systému za účast na akcích nad rámec povinností.
- OP 1.7. Zavedení odměn pro aktivní žáky a motivačních programů.

4.2 Provoz školy

Dlouhodobý cíl:

- OP 2. Ekologizace základní školy.

Popis: Vytvoření školního prostředí, které minimalizuje negativní dopady na ŽP a zároveň inspiruje žáky, učitele a širší komunitu k odpovědnému přístupu k přírodě a udržitelnému životnímu stylu.

Prostředky a opatření:

- OP 2.1. Instalace technologií pro úsporu energie a vody, jako jsou LED osvětlení, úsporné spotřebiče, perlátory na kohoutky a solární panely.
- OP 2.2. Aktivní zapojení žáků do praktických úkolů a rozhodování (např. třídění odpadu, péče o zahradu kompostárna apod.)
- OP 2.3. Zavedení systémů na třídění odpadu ve všech třídách.
- OP 2.4. Podpora udržitelné dopravy, např. zavedení kolárny pro žáky a zaměstnance nebo organizace pěších dnů do školy.

OP 2.5. Zhodnotit efektivitu opatření po každém školním roce a aktualizovat cíle ekologizace.

4.3 Materiální, prostorové a technické zázemí

Dlouhodobý cíl:

OP 3. Revitalizace a rozšíření školní zahrady.

Popis: Vytvoření funkčního prostoru pro výuku i volný čas.

Prostředky a opatření:

- OP 3.1. Zmapování stavu a potřeb školní zahrady.
- OP 3.2. Návrh revitalizace s pomocí odborníků.
- OP 3.3. Fundraisingové akce.
- OP 3.4. Zapojení komunity a dobrovolníků.
- OP 3.5. Integrace zahrady do výukových programů.

4.4 Spolupráce s ostatními organizacemi

Dlouhodobý cíl:

OP 4. Spolupráce s dalšími školami a organizacemi ve městě a kraji.

Popis: Rozvíjet spolupráci s dalšími subjekty v oblasti EVVO.

Prostředky a opatření:

- OP 4.1. Vytvoření databáze partnerů.
- OP 4.2. Společné projekty, workshopy, letní školy a výměnné pobyty.
- OP 4.3. Stáže pro pedagogy.
- OP 4.4. Propagace projektů a veřejné sdílení výsledků.
- OP 4.5. Společné vzdělávací programy.

4.5 Finanční zajištění

Dlouhodobý cíl:

OP 5. Stabilizace finanční podpory pro rozvoj školy.

Popis: Zajistit dlouhodobé financování pro rozvoj školních projektů – dotační grantové příležitosti, projekty a dary.

Prostředky a opatření:

- OP 5.1. Mapování dostupných finančních zdrojů.
- OP 5.2. Zřízení týmu pro podávání žádostí.
- OP 5.3. Zajištění sponzoringu, finanční podpora z grantů.
- OP 5.4. Organizace školních akcí pro získání prostředků.
- OP 5.5. Spolupráce s ekocentry a institucemi.

4.6 Další vzdělávání zaměstnanců školy

Dlouhodobý cíl:

OP 6. Zvyšování odbornosti pedagogů a motivace k zapojení.

Popis: Podpora pedagogů v profesním růstu a zapojení do školních aktivit.

Prostředky a opatření:

- OP 6.1. Pravidelná školení a kurzy DVPP.
- OP 6.2. Systém finančních a nefinančních odměn.
- OP 6.3. Příležitosti pro pedagogické stáže.
- OP 6.4. Sdílení příkladů dobré praxe.
- OP 6.5. Organizace pracovních skupin.

5 Pravidla spolupráce koordinátora EVVO s vedením školy

Školní koordinátor EVVO je pedagog pověřený koordinací environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve škole či školském zařízení. Zpravidla vlastní i písemné pověření ředitele, nebo má uvedeno ve své náplni práce, že vykonává činnosti koordinátora EVVO. Dle § 133 zákoníku práce se poskytuje pedagogickému pracovníkovi, který vedle přímé pedagogické činnosti vykonává také specializované činnosti, k jejichž výkonu jsou nezbytné další kvalifikační předpoklady (tzv. specializační studium), příplatek. Kvalifikační předpoklady jsou stanoveny Standardem DVPP v oblasti EVVO. Hlavní úkoly koordinátora EVVO jsou vyjmenovány v metodických pokynech MŠMT (2001 a 2008).

Náplň koordinátora EVVO:

- účast na dalším vzdělávání,
- koordinace přípravy a zpracování školního programu EVVO ve spolupráci s ostatními pracovníky školy a dalšími partnery,
- koordinace realizace EVVO na škole či školském zařízení, spolupráce s vedením i zaměstnanci školy, pedagogy i provozními pracovníky,
- konzultace a podpora v začlenění EVVO do výuky a jejich činností,
- navazování kontaktů se subjekty poskytujícími EVVO (SEV a NNO),
- podněcování spolupráce s rodiči, obcí, partnery v obci a regionu,
- organizace konkrétních akcí a projektů,
- ekologizace provozu školy,
- prezentace EVVO činnosti na veřejnosti,
- získávání prostředků na realizaci EVVO.

Podpora vedení školy:

- podpora motivačního pracovního prostředí pro koordinátora EVVO, včetně možnosti zvýšeného finančního ohodnocení pro absolventy akreditovaného specializačního studia,
- pravidelná setkávání vedení s EVVO koordinátorem za účelem plánování aktivit, vyhodnocení pokroku a řešení aktuálních problémů souvisejících s environmentální výchovou,

- zajištění spolupráce mezi pracovníky školy a koordinátorem EVVO a podpora jejich společné činnosti v oblasti EVVO,
- podpora vzdělávání pedagogů i nepedagogických pracovníků v oblasti EVVO a začlenění tohoto vzdělávání do plánu dalšího profesního rozvoje,
- vytváření podmínek pro plánování EVVO a realizaci konkrétních tematických aktivit v rámci chodu školy i její spolupráce s komunitou,
- metodická podpora – preferování zkušenostních metod, včetně výuky v přírodě, integrovaného tematického, problémového a projektového učení, které jsou v EVVO efektivní.
- zajištění vhodných prostorových, materiálních a časových podmínek, jako jsou např. přírodní učebny, biotopové zahrady, specializované učebny, koutky živé přírody a vybavení školy pomůckami potřebnými pro EVVO.
- postupná ekologizace provozu školy a jejího areálu (např. provoz školních zahrad, hospodaření s energiemi, redukce a třídění odpadu, používání ekologicky šetrných výrobků a technologií, zavádění biopotravin a místních produktů do školního stravování, podporování zdravé výživy apod.).

6 Začlenění školního programu EVVO do dokumentů školy

Školní program EVVO zpracovaný v této práci se stane samostatnou přílohou k ŠVP na ZŠ Ke Studánce Orlová, p.o. po řádném projednání pedagogickou radou školy. Vyhodnocení míry naplnění stanovených cílů a aktualizace školního programu EVVO bude probíhat pravidelně v pětiletých intervalech. Roční plán EVVO bude sestavován každoročně s ohledem na cíle stanovené ve školním plánu EVVO i v ŠVP. Elektronická verze programu i plánu EVVO bude k dispozici veřejně na internetových stránkách školy v sekci „Dokumenty školy a poradenství“. Tištěná verze ročního plánu bude vyvěšena na nástěnce v malé a velké sborovně základní školy.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ORLOVÁ – LUTYNĚ KE STUDÁNCE 1050, okres Karviná, 735 14, příspěv.org.

Škola s rozšířenou výukou přírodovědných předmětů

Tel./fax: 596511 789, 558 847 913, 731 074 472 e-mail: kestudance@kestud.cz www.kestud.cz IČO: 48004219

6.1 Vyjádření ředitele školy

Téma EVVO považuji za velmi důležitou součást všeobecného vzdělání a za standard, který by si měl odnést každý žák po ukončení povinné školní docházky. Vybudovat toto povědomí u žáků o vztahu k prostředí kolem nás je zvlášť v dnešním předigitalizovaném a přetechnizovaném světě obtížné. Zaměření naší školy je dalším hnacím motorem, proč EVVO chceme budovat a posilovat. Jako ředitel školy podporuji pozici a vzdělání EVVO koordinátora. EVVO koordinátor se zároveň stává členem úzkého vedení školy. Současný plán EVVO odpovídá koncepci školy a navazuje a bude navazovat na náš školní vzdělávací plán.

Mgr. Robert Kaleta, ředitel školy